

Kuorsalon hautuunmaa

Kuorsalon hautuunmaa on yksityinen Kuorsalon saarella sijaitseva Kuorsalon, Tammion, Pyötsaaren ja Mäntlahden kylien hautausmaa. Se on vanhimpia Suomessa yhä toimivia yksityisiä hautausmaita. Paikallisen perinteen mukaan Kuorsalon hautausmaata kutsutaan hautuunmaaksi.

Kuorsalon hautuunmaan historiaa

Hautuunmaan perustamisajankohta ei ole tiedossa, mutta 1700-luvun kartoista löytyy nimitys ruotsalaisesta sotilashautausmaasta. Isonjaon yhteydessä (vahvistettu v. 1873) yhteisomistus purettiin maa-alueiden osalta, mutta vesialueet ja hautausalue jäivät yhteisiksi. Näin muodostettiin Kuorsalon ja Tammion yhteinen hautuunmaa.

Vuonna 1913 hautuunmaata laajennettiin ja siitä tuli yhteinen Kuorsalon, Tammion, Pyötsaaren ja Mäntlahden hautuunmaa. Vuonna 1962 Vehkalahden seurakunta otti hautuunmaan hoitoonsa kuitenkin omistamatta hautausmaa-alueita. Vuosina 2002-2010 Kuorsalon hautuunmaan asioista keskusteltiin hautuunmaatoimikunnassa, jossa oli maanomistajien ja Hamina-Vehkalahden seurakunnan edustajia. 1.7.2010 pidetyssä hautuunmaatoimikunnan kokouksessa päätettiin, että seurakunta ei kaiva enää hautoja hautuunmaalle ja aluetta pidetään kunnossa saarelaisten talkoovoimin. Vuoden 2011 alussa Virolahden ja Miehikkälän seurakunnat liittyivät Hamina-Vehkalahden seurakuntaan ja syntyi Haminan seurakunta, joka nykyisin pitää kirjaa hautuunmaalle haudatuista vainajista.

Hautuunmaa muodostuu kolmesta yksiköstä, joista kaksi on tiloja ja yksi yhteinen alue. Tilojen kiinteistötunnukset ovat 75-416-1-41 (0,23 ha) ja 75-416-1-42 (0,01 ha) ja yhteinen alue 75-416- 878-2 (0,13 ha). Hautuunmaan maanomistusta ei ole lainhuudatettu, eikä maanomistus ole koskaan siirtynyt Haminan seurakunnalle. Myöskään vallintarajoitusta ei ole. Yhteisalueella on v. 2020 ollut n. 400 omistavaa tilaa. Hautuunmaan koko on n. 0,37 ha.

Pääportin vieressä on 1800-luvun lopulla rakennettu ns. läpikäytävä (Läpkäytävä), jonka kautta vainajat ennen kuljetettiin hautuunmaalle. Hautuunmaa on aikanaan aidattu kiviaidalla.

Hautuunmaasta on olemassa Osmo Siparin 1990-luvulla laatima käsin piirretty kartta. Karttakopio ja silloinen hautapaikkaluettelo ovat myös Läpkäytävän seinällä. Kartasta ilmenee käytävät, osastot (oikea lohko ja vasen lohko) ja hautojen numerointi.

Uusimmat hautatiedot ovat vain Haminan seurakunnan Status-järjestelmässä.

Hautuunmaan hallinnointi ja hoito

Hautuunmaata ylläpitää ja hallinnoi Kuorsalo-Seura ry yhteistyössä Haminan seurakunnan kanssa. Haminan seurakunta pitää kirjaa haudatuista. **Omaisilla on ilmoittamisvelvollisuus vainajan hautapaikasta seurakunnalle**

(hautaustoimilaki, **srk:n vaihde 05-2103000**). **Lisäksi hautaamisesta pyydetään ilmoittamaan Kuorsalo-Seuralle** (sähköposti: kuorsaloseura@gmail.com tai puh. 040 049 7300 / Sari Mettinen).

Kuorsalo-Seura pitää hautuumaata kunnossa kulttuuriperintöä kunnioittaen ja pääasiassa talkoovoimin. Seurakunta on antanut avustusta Kuorsalo-Seuralle mm. Läpkäytävän kunnostukseen ja vanhojen puiden kaatoon.

Kaikki hautaamiseen ja muistomerkkeihin liittyvät toimenpiteet kuuluvat omaisille. Hautojen hoidosta vastaavat omaiset omatoimisesti.

Järjestettyä jätehuoltoa ei ole. Omaiset huolehtivat roskien poisviennistä. Maatuville jätteille on paikka kalustovajan takana. Vesi saadaan hautuumaan takaosassa olevasta kaivosta.

Kynttilöitä saa polttaa vain harkitusti silloin, kun palovaaraa ei ole. On huomioitava, että tuuli tai luonnoneläimet voivat kaataa kynttilän. Ruohikko- tai metsäpalovaaran aikaan on kynttilöiden polttamiselle täyskielto. **Urnalehdon muistokiven aluskivelle ei saa laittaa kynttilöitä, vaan ne laitetaan kiven eteen hiekalle.**

Kaikki hautoihin ja urnalehtoon liittyvät kysymykset (esim. onko uusia vapaita hautapaikkoja) osoitetaan Kuorsalo-Seuralle sähköpostiosoitteeseen kuorsaloseura@gmail.com tai puh. 040 049 7300 / Sari Mettinen.

Kenellä on oikeus tulla haudatuksi Kuorsaloon?

Hautaoikeus on virallisesti niillä tilojen maanomistajilla, joilla hautaoikeus on merkitty maarekisteriin. Koska maanomistus voi nykyisin olla vaikeasti selvitettävissä, periaatteena on pidetty sitä, että vainajalla on jokin yhteys Kuorsaloon, Tammioon, Pyötsaareen tai Mäntlahteen.

Jos suvun tai perikuntien kesken tulee kiistaa siitä, keitä sukuhautaan haudataan, tulee suvun keskenään sopia asiasta. Toistaiseksi toiveet on voitu toteuttaa hyvässä yhteistyössä.

Hautaustapa

Kuorsalon hautuunmaa on ollut aikaisemmin arkkuhautausmaa. Alueella on ollut käytössä matalahautaus, jossa haudan syvyys on 1,5 metriä ja yhden hautapaikan leveys on 1 metri. Arkkuhautojen koskemattomuusaika on 25 vuotta. Hautuumaalla on vain ainaishautoja. Haudoista ei peritä maksuja.

Vanhoihin sukuhautoihin ei enää suositella haudattavaksi arkkuja harvinaisia poikkeuksia lukuun ottamatta. Tällöin omaiset huolehtivat arkkuhautauksesta (myös haudan kaivamisesta) itse.

Hautuunmaa on nykyisin urnahautausmaa. Vanhoihin sukuhautoihin tai vuonna 2023 perustettuun muistolehtoon voi haudata tuhkauurnia. Vanhoissa haudoissa yhden urnan vaatima tila on min. 30x30 cm ja urnalehdossa aina 40x40cm. Hautaussyvyys on 60 cm. Ilman urnaa tuhkan voi haudata 30 cm syvyyteen.

Uurna-alue tullaan merkitsemään ja siitä tehdään kartta. Viimeksi haudatun uurnan tai tuhkan kohdalle laitetaan merkiksi urna-alueella oleva Kuorsalo-Seuran tuoma luonnon kivi, josta seuraavan **uurnan paikka määritetään Kuorsalo-Seuran edustajan toimesta. Kuorsalo-Seura vastaa laatan kiinnittämisestä muistokiveen liimaamalla.**

Hautojen muistomerkit ja uurnalehdon muistokivi

Hautojen muistomerkit voivat olla puuta, kiveä tai metallia. Muistokiven osalta suositellaan noudattamaan hautuumaalle sopivaa tyyliä ja kokoa.

Uurnalehdossa on yhteinen muistokivi, johon voi kiinnittää muistolaatan (ruostumaton teräs tai messinki), koko 6x13 cm, teksti 2–3 riville, sisältönä nimi, omaa sukua (vapaaehtoinen) sekä syntymä- ja kuolinaika. Kirjasintyyppi ja -koko ovat vapaavalintaisia.

Uurnalehtoon voi tulla haudatuksi myös anonyymisti. Uurnalehdon muistokiveen tai uurnalehtoon ei voi varata paikkoja etukäteen.

Mereen sirotellut ja muualle haudatut

Jos vainaja on halunnut tuhkansa siroteltavaksi mereen, voi hän saada muistolaatan uurnalehdon muistokiveen, jos tuhka on siroteltu alueen lähivesiin ja hän on antanut luvan muistolaattaan. Seurakunnan mukaan on yleistä, että mereen sirottelun taustalla on toive anonyymistä hautaustavasta.

Mereen siroteltujen ja muualle haudattujen muistamiseksi perustetaan oma luonnonkivimuistomerkki, jonka äärellä voi anonyymisti muistella näitä läheisiä ja tuoda kukkia ja kynttilöitä.